

ticament a principis del nostre segle, encara que progressivament van perdent la seva importància a mesura que el carbó vege - tal va ésser substituït per altres combusti - bles.

Espacial: Es troben dins els alzinars - que ocupaven extenses àrees de l'illa. Es - contruïen dins els boscs perquè era més fà - cil transportar el carbó que la lenya.

Possibles activitats a fer:

-Relacionar la sitja amb altres productes - d'una economia de subsistència (marjals, - etc..)

3º) Funció del fet i relació amb l'home.

La sitja com a forma d'aprofitament fo - restal correspon a una societat basada en - una economia de subsistència que ha d'apro - fitar tot allò que la natura ofereix a l'ho - me.

L'home que aprofita la llenya dels al - zinars per treure la principal font d'ener - gia utilitza també el porc com a producte - bàsic d'alimentació treguent d'ell tot una - sèrie de productes i amb uns desperdiciis mi - nims.

Possibles activitats a fer:

-Enumerar alguns altres tipus d'arbres que =

es troben a Mallorca i amb els quals es pot fer carbó.

-Fer una prova pràctica d'obtenció de carbó = a partir de l'alzina.

4º) Anàlisi crític.

Com ha influït en el paisatge: Factor = molt important per explicar la depredació - dels boscos.

Alternatives per evitar la depredació: Cap alternativa possible ja que l'home no - en podia prescindir. (Un paliatiu: repoblar = els bosc o alternar amb altres llenyes no - tan bones.

Possibles activitats a fer:

-Estudiar dos tipus de societats:

1ª Que alteri i transformi el medi.

2º Que no alteri ni transformi el medi.

5º) Conclusió

Informació que ens dóna aquest fet: - L'home necessita combustibles que li propor - cionen calor i els obté expoliant el medi, - encara avui i malgrat al progrés tècnic.

BIBLIOGRAFIA D'HISTORIA DE MALLORCA.

Són molt escasses les obres d'història de Mallorca que pugin ésser utilitzades a - les escoles; presentam algunes sense que val - guem fer una llista exhaustiva.

BIBLIOGRAFIA

- BARCELO PONS, B. El segle XIX a Mallorca.
Obra cultural Balear. Ciutat.
- BARCELO PONS, B. Les Illes Balears
Ed. Taber. Barcelona, 1968
- PERE GABRIEL El moviement obrer a Mallorca
Ed. Curiel. Barcelona.
- LLULL, Anselm El mallorquinisme polític
Edicions Catalanes de París.
1975. 2 Vol.
- MASSOT I MUNTANER, J. La guerra civil a Mallorca
Ed. Curial. Barcelona. 1976.
- MELIA, J. Cap a una interpretació de la Histò - ria de Mallorca
Ed. Aportació Catalana. Barcelona -
1.967.

- MELIA, J. Els Mallorquins.
Ed. Daedalus. Palma de Mallorca. 1967
- OLIVER, M. DE LOS XANTOS Mallorca durante la Primera Revolu - ción. Palma de Mallorca. 1902.
- ROSELLO BORDOY, G. L'Islam a les Illes Balears.
Ed. Daedalus. Palma de Mallorca 1958
- SOLDEVILLA, F. Resum d'història dels Països Cata - lans.
Ed. Barcino. Barcelona. 1.974

Història de Mallorca. Coordinada per Mascaró Pasa - rius. Palma de Mallorca. 1975. 5 Vol.

Es pot veure, a més, els articles sortits a les revistes "Randa", Mayurga i "Lluc".

2.3. GRUP AGRARI

El grup agrari tengué com a objectiu la presentació d'una sèrie de tècniques d'in - vestigació i de metodologies per al coneix - ment del paisatge rural en vistes a una pos - sible aplicació a l'escola. Bàsicament el - tema va consistir en:

a) Una aproximació al concepte de geogra - fia rural i la seva terminologia a través - dels aspectes de població rural, estructura agrària (propietat i formes d'explo - tació), uti - lització de la terra i paisatge rural.

b) Presentació d'una sèrie de tècniques - per a recollida i representació de dades - per a l'estudi dels aspectes anteriors. Se - varen explicar tècniques per a la confecció de:

- Mapes de distribució de la propietat;
- Mapes d'utilització de la terra;
- Mapes sintètics de paisatges rurals.

Els integrants del grup agrari feren -

servir les tècniques esmentades duent a - terme els següents treballs en el sector de la Colònia de Sant Pere d'Artà:

1.- Mapa de distribució de la propietat = en el sector de la Colònia de Sant Pere, a - partir de les fitxes de propietat del Cada - stre de Riquesa Rústica de 1.977.

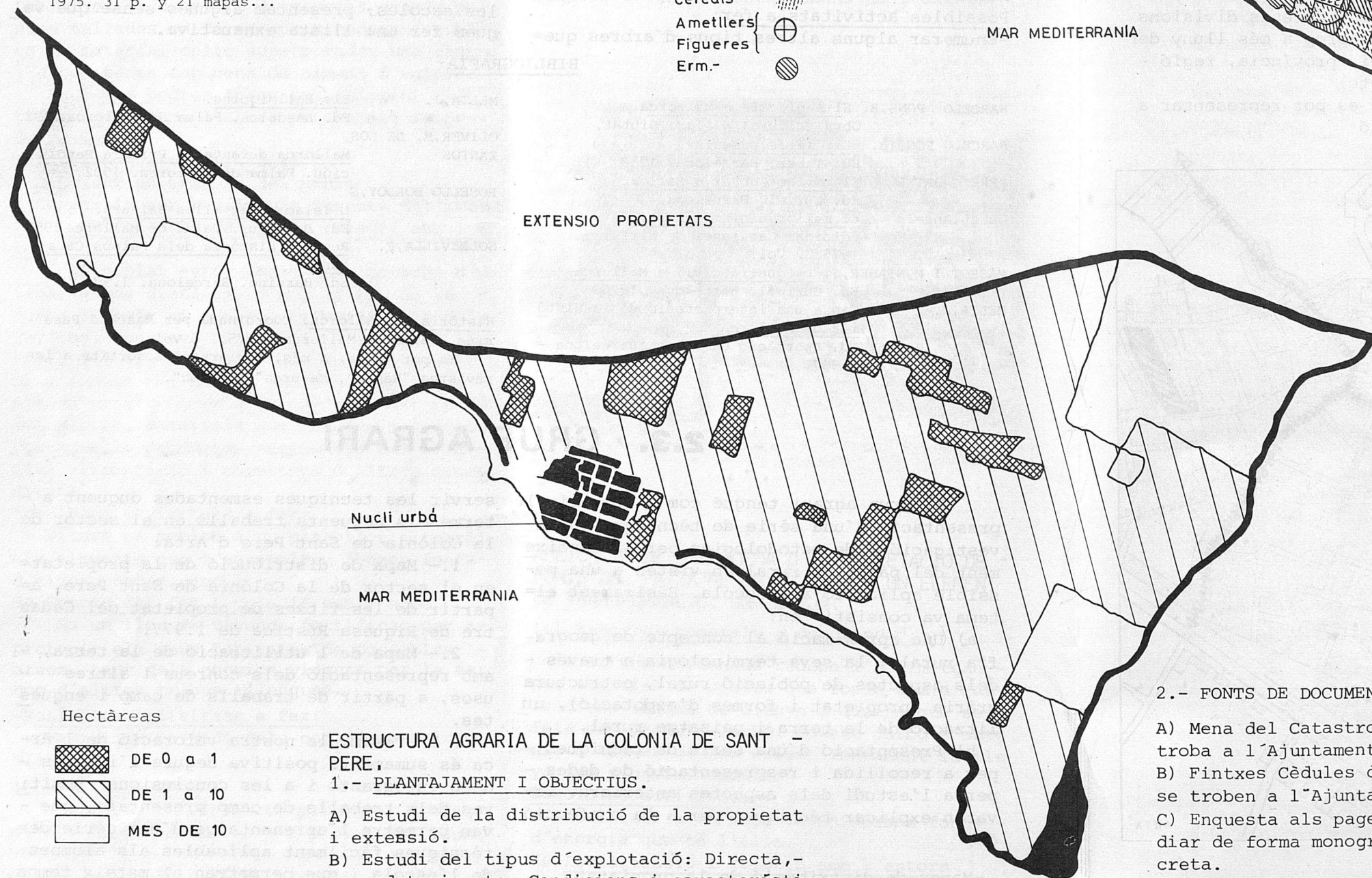
2.- Mapa de l'utilització de la terra, - amb representació dels conreus i altres - usos, a partir de treballs de camp i enques - tes.

En resum, la nostra valoració de l'ar - ca és sumament positiva deguda l'interés - dels integrants i a les conclusions posi - tives dels treballs de camp presentats, que - van permetre l'aprenentatge d'una sèrie de - tècniques fàcilment aplicables als alumnes de l'escola i que permetran al mateix temps un millor coneixement de l'entorn de l'es - cola i unes aproximacions més realistes a l'es - pai rural.

BIBLIOGRAFIA BASICA RECOMANADA

- 1.- CLOUT, Hugh. "Geografia Rural" Barcelona. Oikos tau, 1976, 307 pag.
- 2.- DERRUAU, Max: "Tratado de Geografía Humana". Barcelona. Ed. Vicens Vives. 1968, 688 pags. In teressa el llibre tercer: "Geografía Agraria", = Pag. 207-403.
- 3.- GEOGRGE, Pierre: "Geografia Rural" Barcelona. - Ed. Ariel, 1969, 302 pag.
- 4.- LABASSE, Jean: "La organización del espacio". Madrid. Instituto de Estudios de Administración - Local. 1973. 352 p.
- 5.- LEBEAU, R: "Les grands types de structures agraires dans le monde". Paris. Masson et Cis. 1972 120 p.
- 6.- MEYNIER, André: "Paisajes agrarios" Bilbao edic Moretón. 1959, 189 p.
- 7.- SALVA I TOMAS, Pere A: "La parcelación, propiedad y utilización del suelo en el municipio de Andratx". Tres aspectos esenciales para el estudio del paisaje agrario del municipio". En Boletín de la Cámara Oficial de Comercio Industria y Navegación de Palma de Mallorca, nº 683 (abril-junio) Año LXXLV (1974). 45-62 p.
- 8.- SALVA I TOMAS, Pere A: "La utilización Agraria del suelo en la isla de Mallorca. Aportación de nueva metodología para su estudio". En Trabajos de Geografía nº 24 Palma de Mallorca. Departamento de Geografía. Facultad de Filosofía y Letras 1975. 31 p. y 21 mapas...

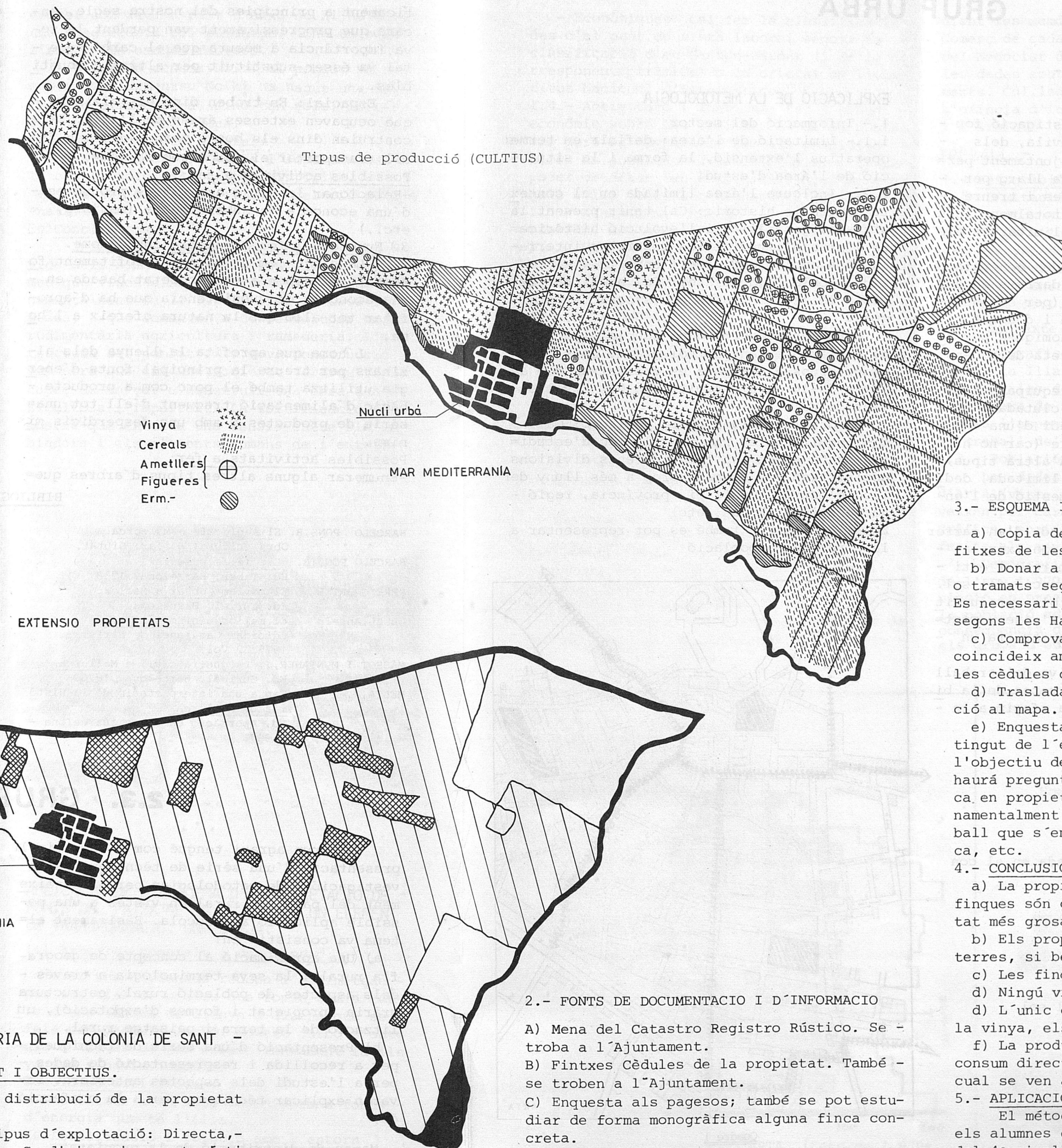
Hectàrees

- DE 0 a 1
DE 1 a 10
MES DE 10

ESTRUCTURA AGRARIA DE LA COLONIA DE SANT PERE.

1.- PLANTAJAMENT I OBJECTIUS.

- A) Estudi de la distribució de la propietat i extensió.
- B) Estudi del tipus d'explotació: Directa, arrendatari, etc. Condicions i característiques,
- C) Estudi del tipus de producció.

2.- FONTS DE DOCUMENTACIO I D'INFORMACIO

- A) Mena del Catastro Registro Rústico. Se troba a l'Ajuntament.
- B) Fintxes Cèdules de la propietat. També se troben a l'Ajuntament.
- C) Enquesta als pagesos; també se pot estudiar de forma monogràfica alguna finca concreta.

Molta de la informació que se troba a l'Ajuntament s'han de comprovar posteriorment sobre el terreny.

3.- ESQUEMA I PLA DE TREBALL

- a) Copia del mapa del Catastre y de les fitxes de les cèdules de la propietat.
- b) Donar a les propietats distints colors o tramats segon l'extensió que tenguin. Es necessari, doncs, fer una classificació segons les Ha.
- c) Comprovar sobre el terreny si el cultiu coincideix amb l'indicat en les fitxes de les cèdules de la propietat.
- d) Traslladar els distints tipus de producció al mapa.
- e) Enquesta directa als pagesos: el contingut de l'enquesta variarà en funció de l'objectiu del treball. En aquest cas hi haurà preguntes sobre si el pagès té la finca en propietat o no; si la producció és fonamentalment per vendre; el sistema de treball que s'empren; la rendibilitat de la finca, etc.

4.- CONCLUSIONS.

- a) La propietat està molt repartida, les finques són generalment petites. La propietat més grossa és de 26 Ha.
- b) Els propietaris treballen les seves terres, si bé, a vegades, s'ajuden entre si.
- c) Les finques no son rendables.
- d) Ningú viu de l'agricultura.
- e) L'únic cultiu que subsisteix és el de la vinya, els altres s'han abandonat.
- f) La producció de la vinya se destina al consum directe i a la producció de vi, per lo qual se ven a Felanitx.

5.- APLICACIONS A L'ESCOLA.

El mètode es vàlid i assequible per als alumnes de les nostres escoles a partir del 4º nivell. Se pot simplificar reduint els límits a estudiar en funció de l'edat dels escolars.